

ordnede, at han selv vil være den, der foreslaar sin Brud at oprette en Ægtepagt, og at han vil hjælpe hende til i alle Forhold at gøre hende til en selvstændig, ham sideordnet, Medborgerinde af Staten, som de begge tilhøre. Thi først da vil Ægteskabet blive, hvad det i Sandhed skulde være, naar de to for Loven staa lige berettigede.

Mathilde Bajer.

Sand Kvindelighed.*)

Af
Kristofer Janson.

Der har nylig i vor Samtaleforening været diskuteret om Kvindesagen og om Kvindernes Stemmeret i det hele. Gjennem de Udtalelser, som der ere fremkomne, har det været klart, at Kvinden hos de fleste Skandinaver endnu betragtes som en Sort underordnet Væsen. Selv om man, dreven af sund Sans og Retfærdighedsfølelse, maa indrømme det berettigede i Kvindesagens Fordringer, saa sker det paa en Maade modvilligt som en Slags nedladende Naade, man viser det »svagere Køn«. Der er lidet af den Begejstring for Retfærdigheden, man skulde vente, lidet af den Skamfølelse over, at Mændene gennem Tiderne har benyttet sin Overmagt til at underkue sine bedste Venner og Medhjælpere, Kvinderne, lidet af den Glæde, hvormed man burde gøre gammel Uret god igen. Det mest fortærskede Modlæg mod Kvindesagen er nu det, at Kvinden skal blive saa ukvindelig ved det. Man synes at forestille sig, at hun absolut maa have Buxer paa og ryge Cigar, hvis hun skal gaa ned til Valgurnen og putte en Valgseddelt ind igennem Gluggen, eller at hun med en Gang vil forsømme sine Moderpligter, hvis hun skal tillades at slippe udenfor Køkkenet og Barnekammeret.

De, som nu er bibelstærke, og for hvem Bibelens Ord staar som ufejlbar Autoritet, de kommer nu først dragende med den berømte Skildring af, hvad en sand Kvinde skal være, i Salomons Ordsprog, og dernæst med Pauli strænge Forbud, at Kvinden ej skal tale i Menigheden. Hvis nu, som Ortodoxe mener, Salomons Ordsprog virkelig er forfattede af den berømte Kong Salomon, saa skulde nu han være den sidste til at fortælle os, hvad sand Kvindelighed var, han, som, efter Bibelens eget Udsagn, havde 1000 Koner (1 Kong 11, 3) og derved tilstrækkelig viste, hvad Slags Pris han satte paa Kvinden. Det er akkurat, som om vi nu maatte gaa til Mormon-Ypperstepræsten med sine 20—40 Koner for at faa at vide hvad sand Kvindelighed var. Og Paulus var jo ugift og som saadan ikke rigtig den rette til at hente Oplysninger fra, om hvad der forstaas ved sand Kvindelighed. Sagen er, at vi er saa vant til at fastslaa vore en Gang dannede Begreber om det

passende som en evig gældende Norm, at vi farer op, hvergang nogen rører ved det bestaaende og tilvante. Deraf kommer ogsaa vor Tilbøjelighed til lige overfor Kvinden at ville fastslaa som sand Kvindelighed vore tilvante Begreber om, hvad der passer sig eller ikke, uden at tage Hensyn til, om disse Forhold er retfærdige eller ej, hviler paa fornuftig Grundvold eller ej, er overensstemmende med Naturens Love eller ej. Men skulde vi gaa efter denne Bestemmelse og fastslaa, hvad sand Kvindelighed var, saa kom vi til det Resultat, at hos en Nation var sand Kvindelighed et, hos en anden et andet; thi Begreberne om, hvad der passer og egner sig for Kvinden, er saare forskellige i de forskellige Nationer og til de forskellige Tider. Vil man gaa til en Indianer og spørge om, hvad sand Kvindelighed er, vil han formodentlig svare, at det er at øve sig op til at bære Byrder og gøre alt det tunge Arbejde, mens han, Mandfolket, sidder og dovner sig og ryger sin Pibe; vil man spørge en Hindu, vil han svare, at sand Kvindelighed bestaar i ikke at lære noget, men være Mandens Ejendom, indespærret i hans Hus; vil man spørge Præsten Muus, saa vil han svare, at sand Kvindelighed er at »smøre sig med Taalmodighed« og være »Manden underdanig i alle Ting«. Vil man altsaa tage vore tilvante Begreber til Maalestok, saa kommer sand Kvindelighed til at skifte med Sæder og Nationer, og desuden hos hver Nation at staa stille og være uimodtagelig for Udvikling. Skildringerne i Bibelen af Kvinder og sand Kvindelighed kan derfor ikke være bindende for os; thi de viser kun den Nation eller den enkelte Forfatters Opfatning af, hvad sand Kvindelighed er paa hans Tid, paavirket som den er af omgivende Forhold og Tankegang. Naar vi derfor læser Ordsprogenes Stilling, og hvorledes en sand Kvinde skal være, er vi ikke bundne til at sige: »Amen, saaledes er det, og saaledes være det i al Evighed« nej, vi vil saamaend faa Lov til at kritisere Hr. Salomon, vi vil faa Lov til at spørge, om der er Ræson i det, han siger, vi vil faa Lov at beholde det, som er godt, og vrage det, som er daarligt, men ikke anvende den Skildring som et Ideal for vore, det nittende Aarhundredes Kvinder i Europas og Amerikas Stater; thi Kvindeidealer opstilles ikke almindeligt af Mænd, som holder et Harem af 1000 Koner.

Ved at læse gennem Ordsprogenes Skildring af en sand Kvinde, slaas vi strax ved den malende Livlighed i Striden, som har gjort dette Stykke til et Yndlingsstykke; men ved at se nøjere paa, hvad der er, som roses saa hos hende, finder vi, at det er det, at hun skal staa for alting, styre hele Forretningen og skaffe Maden til hele Huset. Manden sættes aldeles ud af Betragtning. Han skal have Lov til at være en Ladhans, som lægger alt Arbejde og al Bekymring over paa hende. Selv sidder han bare i Porten og røger Tobak og prater med Kammerater. Der er noget Indiansk i det hele Ræsonnement. Jeg ved ikke, om en konservativ Skandinaver vil gaa ind paa dette en Gang at overlade Konen Buxen og begge Enderne. Det synes jo at maatte føre til, at hun ogsaa fik hans borgerlige Ret, naar hun udfører det Arbejde, som hidtil har været betragtet som hans.

»Hvo kan finde en duelig Kvinde«, siger Salomon, og ved at læse over det følgende ser vi, at

*) Ovenstaaende Stykke er taget af »Kvinden og Hjemmet«, et Maanedsskrift for den skandinaviske Kvinde i Amerika, udgivet af Mrs. Ida Hansen, Cedar Rapids, Iowa.